

Tuore tiedonanto linjaa Euroopan komission mahdollisuutta käsitellä kansallisetkin liikevaihtorajat alittavia yrityskauppoja

Tärkeää tietää:

- Euroopan komissio on antanut tiedonannon yrityskauppavalvonnan siirto-oikeudesta, jonka tavoitteena on helpottaa ja selkeyttää siirto-oikeuden soveltamista tietyissä siirrettäviksi soveltuvissa yrityskaupoissa, joissa liikevaihto on yrityskaupan ajankohtana ollut vähäinen tai olematon.
- Tiedonannossa suositeltiin siirto-oikeuden soveltamista erityisesti tietynlaisiin dataintensiivisiin ja lääkealan yrityskauppoihin, joissa edes kansalliset liikevaihtorajat eivät täyty.
- Komission näkemyksen mukaan osa yrityskaupoista, joilla on voinut olla merkittävä vaikutus kilpailuun EU:n sisämarkkinoilla ovat välttyneet sekä komission että kansallisten viranomaisten tutkinnalta, koska liikevaihtorajat eivät ole täyttyneet.

Mikä on siirto-oikeus?

Yrityskauppoja valvovat Euroopan unionissa sekä Euroopan komissio että kansalliset kilpailuviranomaiset, Suomessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV). Euroopan komission ja KKV:n toimivalta tutkia yrityskaupan vaikutuksia kilpailuun perustuu siihen, ylittääkö ostajan ja kaupan kohteen liikevaihto säädetyt rajat.

Ns. sulautuma-asetuksessa (*Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta*) annetaan komissiolle yksinomainen toimivalta valvoa EU:n laajuisia yrityskauppoja. Sulautuma-asetuksessa säädetään myös näiden rajojen soveltamista koskevasta korjausmekanismista, jonka avulla yksittäisiä asioita voidaan tietyissä tilanteissa siirtää komission ja jäsenvaltioiden välillä. Tällä siirtojärjestelmällä pyritään varmistamaan, että yrityskaupan tutkintaan parhaiten soveltuva viranomainen tutkii asian, vaikka se ei ole alun perin toimivaltainen.

Milloin siirto-oikeutta voidaan soveltaa?

Siirto-oikeuden soveltamisen yleiset edellytykset

Yksi tai useampi jäsenvaltio voi siirtää asian käsittelyn komissiolle, jos kaksi oikeudellista vaatimusta täyttyy. Yrityskaupan on

1. vaikuttettava jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja
2. uhattava vaikuttaa merkittävästi kilpailuun pyynnön esittävän jäsenvaltion tai pyynnön esittävien jäsenvaltioiden alueella.

Siirto-oikeus yrityskaupoissa, joissa liikevaihtorajat eivät täyty

Kun yrityskauppaa ei tarvitse ilmoittaa siirtämistä pyytäneessä jäsenvaltiossa, siirtoon soveltuvat tavallisesti yrityskaupat, *joissa vähintään yhden yrityskaupan osapuolen liikevaihto ei vastaa sen todellista tai tulevaa kilpailupotentiaalia*. Tällaisia ovat *esimerkiksi* yrityskaupat, joissa vähintään yksi

1. yritys on startup-yritys tai uusi tulokas, jolla on huomattavaa kilpailupotentiaalia ja jonka on vielä kehitettävä tai pantava täytöntöön liiketoimintamalli, joka tuottaa merkittäviä tuloja tai
2. yritys on tärkeä innovoija tai tekee mahdollisesti tärkeää tutkimusta tai
3. yrityksellä on käytettävissään kilpailun kannalta merkittäviä omaisuuseriä (kuten raaka-aineita, infrastruktuuria, dataa tai teollis- ja tekijänoikeuksia).

Komissio voi arvioinnissaan ottaa huomioon myös sen, onko myyjän saaman vastikkeenarvo erityisen suuri verrattuna kohdeyrityksen nykyiseen liikevaihtoon.

Jos yrityskauppaa ei tarvitse ilmoittaa, siirtopyyntö on esitettävä 15 työpäivän kuluessa siitä päivästä, jona jäsenvaltio sai muulla tavoin tiedon yrityskaupasta. "Sai tiedon" katsotaan viittaavan riittäviin tietoihin alustavan arvion tekemiseksi siitä, täytyvätkö siirron arvioinnin kannalta merkitykselliset kriteerit. Vaikka siirtämiselle on asetettu määräajat, yrityskaupan täytöntöönpano ei estä jäsenvaltiota pyytämästä käsittelypaikan siirtämistä. Yrityskaupan täytöntöönpanosta kulunut aika on kuitenkin tekijä, jonka komissio voi ottaa huomioon päättäessään siirtopyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Vaikka arvioinnit tehdään tapauskohtaisesti, komissio ei yleensä pidä siirtoa asianmukaisena, jos yrityskaupan toteuttamisesta on kulunut yli kuusi kuukautta. Jos yrityskauppaa ei toteutettu julkisesti, kuuden kuukauden määräaika alkaa vasta siitä hetkestä, kun yrityskauppaa koskevat olennaiset tosiseikat on julkistettu EU:ssa. Poikkeuksellisissa tilanteissa voi kuitenkin

olla mahdollista siirtää käsittelypaikka myöhemmin esimerkiksi mahdollisten kilpailuongelmien suuruuden ja kuluttajiin mahdollisesti kohdistuvan huomattavan haitallisen vaikutuksen perusteella.

Yrityskaupan osapuolet voivat myös vapaaehtoisesti antaa tietoja suunnitellusta yrityskaupasta komissiolle. Komissio voi tällöin tarvittaessa ilmoittaa niille varhaisessa vaiheessa, ettei se katso yrityskaupan olevan hyvä ehdokas käsittelypaikan siirtämiseen. Myös kolmannet osapuolet voivat ottaa yhteyttä komissioon tai jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisiin ja ilmoittaa niille yrityskaupasta, joka niiden mielestä voisi soveltua käsittelypaikan siirtämiseen. Velvoitetta olla toteuttamatta yrityskauppaa ilman viranomaisen hyväksyntää sovelletaan, jos yrityskauppaa ei ole vielä toteutettu sinä päivänä, jona komissio ilmoittaa yrityskaupan osapuolille, että siirtopyyntö on esitetty. Velvoite lakkaa, jos komissio päättää myöhemmin olla tutkimatta yrityskauppaa.

Mitä tarkoittaa yritysten kannalta:

- Käytännössä siirto-oikeuden käyttö tilanteessa, jossa edes kansalliset liikevaihtorajat eivät täyty voi johtaa osapuolten kannalta täysin odottamattomaan tilanteeseen.
- Erityisesti dataintensiivisissä ja lääkealan yrityskaupan asiakirjoissa ja rakenteessa on tärkeää kiinnittää huomiota mahdollisuuteen viedä yritys kauppaa Euroopan komission ratkaistavaksi, vaikka liikevaihtorajat eivät täyty.
- Tietojen vapaaehtoista toimittamista komissiolle on järkevää harkita, mikäli esimerkiksi kauppahinta on huomattavasti suurempi kuin kohteen nykyinen liikevaihto.